

Motion till riksdagen

1989/90:Fi2

av Gunnar Björk m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:1 om
ändring i lagen (1989:329) om en folk- och
bostadsräkning år 1990

Inledning

Statistiska totalundersökningar av den typ som folk- och bostadsräkningarna utgjort är värdefulla för samhällsplanering, forskning och samhällsdebatt. Insamling till centrala register av stora mängder uppgifter om enskilda personer är dock känsligt ur integritetssynpunkt. Uppgiftslämnarna har rätt att kräva att säkerhets-, sekretess- och integritetsfrågorna ägnas stor och lyhörd uppmärksamhet. Fler uppgifter än vad som är absolut nödvändigt för den statistiska bearbetningen, enligt huvudsyftena med registreringen, bör inte samlas in. Bedömningarna ur integritetssynpunkt när det gäller mer sekundär användning måste vara än strängare. I det fallet har ju inte uppgiftslämnarna fått information om bearbetningen i det enskilda fallet. En dylik hänsyn till integritet, säkerhet och sekretess är inte minst viktig för uppgiftslämnarnas förtroende vilket i sin tur är av betydelse för reliabiliteten i undersökningen.

Frågans tidigare behandling

Nästa folk- och bostadsräkning är planerad att genomföras under 1990. Detta är reglerat i lag 1989:329 som riksdagen antog under vårriksdagen 1989. Detta beslut följde på två propositioner från regeringen under riksmötet; dels proposition 1988/89:91 om medel för en folk- och bostadsräkning år 1990, m.m., dels proposition 1988/89:121 om lag om en folk- och bostadsräkning år 1990. I dessa propositioner tar inte föredragande statsråd ställning till frågan om det samlade FoB-registrets arkivering. Centern tog däremot dels i motion 1988/89:Fi39, dels i motion 1988/89:Fi53 ställning till denna fråga. Våra krav överensstämde därvidlag i allt väsentligt med den bedömning som gjordes av den FoB-kommission som bildades med anledning av 1985 års folk- och bostadsräkning. Det samlade FoB-registret bör således, menade vi, avidentifieras så snart statistiska centralbyrån genomfört de anslagsfinansierade bearbetningarna. I stället menade vi att de skilda delregister ur vilka uppgifter hämtas för sammanställning av FoB-registret bör behållas i personrelaterat identifierbart skick. Vi ansåg vidare att det samlade FoB-registret bör arkiveras hos riksarkivet.

I utskottsbetänkandet 1988/89:FiU24 gjordes ett tillkännagivande till regeringen som just berörde arkivering.

Propositionens förslag

Mot. 1989/90

Fi2

Regeringen följer nu upp riksdagens tillkännagivande angående arkivering. Regeringen föreslår därutöver i propositionen att det i lagen föreskrivs att SCB skall ha skyldighet att informera uppgiftslämnarna om registrets bevarande.

Beträffande arkivering förslås att det samlade FoB-registret ej avidentifieras samt att registret, så snart det inte behövs hos SCB för framställning av den anslagsfinansierade statistiken, skall överlämnas till riksarkivet för förvaring.

Våra förslag

Det har, efter det att centern väckte motion 1988/89:39, framkommit att datalagen är att tolka så att en lösning där det samlade FoB-registret avidentifieras, medan källregistren bevaras i identifierbar form, i realiteten inte innebär avidentifiering av det samlade registret. De olika delregistren skulle likväl komma att bilda ett logiskt personregister enligt datalagen, även om registret förs som delregister. De praktiska tillämpningsföreskrifterna skulle därmed ur integritetssynpunkt ge identiska följder.

Vi vill därför anförda följande. Som vi inledningsvis fört fram anser vi att den sekundära användningen av registeruppgifterna, t.ex. för forskningsändamål, bör kringgärdas med än strängare regler ur säkerhets-, sekretess- och integritetssynpunkt än den bearbetning för vilken registeruppgifterna primärt insamlats. När det gäller avidentifieringen måste i det sammanhanget, eftersom det handlar om det samlade FoB-registret, integritetsaspekterna väga tyngre i bedömningen än den brist ur forskningssynpunkt som eventuellt kan uppstå. Vi föreslår således att det samlade FoB-registret, sedan SCB genomfört den anslagsfinansierade bearbetningen, avidentifieras. Riksarkivet bör ha hand om arkiveringen. Riksdagen bör avslå propositionens förslag till ändring av 2 och 5 §§ samt ny paragraf, 24a §, och i stället anta följande:

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1989:329) om en folk- och bostadsräkning år 1990

Härmed föreskrivs

- dels att 2 och 5 §§ skall ha följande lydelse,
- dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 24a §, och närmast före nya 24a § en ny rubrik av följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag finns föreskrifter om

- genomförandet (3 och 4 §§),
- information (5 §),
- personuppgifter (6 och 7 §§),

I denna lag finns föreskrifter om

- genomförandet (3 och 4 §§),
- information (5 §),
- personuppgifter (6 och 7 §§),

Nuvarande lydelse

- bostadsuppgifter (8 och 9 §§),
- fastighetsuppgifter (10 och 11 §§),
- insamlingsförfarandet (12–18 §§),
- anmaningar (19 §),
- viten m.m. (20–22 §§),
- registeruppgifter (23 och 24 §§),
- ett register för kvalitetskontroll (25 §),
- användning av andra uppgifter (26 §),
- hänsyn till de uppgiftsskyldiga (27 §).

Föreslagen lydelse

- bostadsuppgifter (8 och 9 §§),
- fastighetsuppgifter (10 och 11 §§),
- insamlingsförfarandet (12–18 §§),
- anmaningar (19 §),
- viten m.m. (20–22 §§),
- registeruppgifter (23 och 24 §§),
- *avidentifiering och bevarande (24a §)*
- ett register för kvalitetskontroll (25 §),
- användning av andra uppgifter (26 §),
- hänsyn till de uppgiftsskyldiga (27 §).

Mot. 1989/90

Fi2

5 §

Statistiska centralbyrån skall se till att de uppgiftsskyldiga får information om folk- och bostadsräkningen. Informationen skall *omfatta* ändamålet med folk- och bostadsräkningen *och* innehållet i det register som upprättas vid denna.

Informationen skall vidare innehålla upplysningar om de sekretess- och säkerhetsbestämmelser som gäller och om rätten att få registerutdrag och rättelse till stånd enligt datalagen (1973:289).

Statistiska centralbyrån skall se till att de uppgiftsskyldiga får information om folk- och bostadsräkningen.

Informationen skall *avse bland annat*

- ändamålet med folk- och bostadsräkningen,
- innehållet i det register som upprättas vid denna,
- *vad som gäller i fråga om registrets avidentifiering och bevarande,*
- de sekretess- och säkerhetsbestämmelser som gäller, och
- rätten att få registerutdrag och rättelse till stånd enligt datalagen (1973:289).

Föreskrifter om sekretess finns i sekretesslagen (1980:100).

Avidentifiering och bevarande

24a §

Så snart det av statistiska centralbyrån upprättade registret över folk- och bostadsräkning inte längre behövs för framställning av den anslagsfinansierade statistiken, skall det avidentifieras och därefter lämnas över till riksarkivet för förvaring.

Beträffande information till uppgiftslämnarna om registrets bevarande bifaller vi regeringens förslag. Det är av vikt att god information ges, ur såväl rättssäkerhetssynpunkt som för befrämjande av förtroendet mellan uppgiftsinsamlare och uppgiftslämnare.

Hemställan

Mot. 1989/90

Fi2

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen med avslag på proposition 1989/90:1 i denna del antar
vad i motionen föreslås beträffande lag om ändring i lagen (1989:329)
om en folk- och bostadsräkning år 1990.

Stockholm den 11 oktober 1989

Gunnar Björk (c)

Ivar Franzén (c)

Gunilla André (c)

Håkan Hansson (c)

Per-Ola Eriksson (c)

Rolf Kenneryd (c)

Larz Johansson (c)

Martin Olsson (c)

